

Asia: VN/23793/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa ansiopäivärahan määrän alentamista koskevasta ehdotuksesta?

-

Lausuttavaa palkkatuetta työtä ja työssäoloa koskevasta ehdotuksesta?

Esityksen mukaan työttömyyspäivärahan perusteena olevia palkansaajan työssäoloa koskevia säännöksiä muutettaisiin niin, että palkkatuetta ei jatkossa pääsääntöisesti lainkaan kerryttäisi työssäoloa. Tämä tulee käytännössä vaikuttamaan niin, että palkkatuen käyttö työllistymistä edistävänä palveluna tulee vähenemään voimakkaasti tai jopa loppumaan kokonaan. Ongelmaksi etenkin pienemmillä paikkakunnilla tulee korvaavien työllistymistä edistävien palvelujen puute tälle kohderyhmälle jolloin vaarana on työttömyysjaksojen pitkittyminen, toimeentulotason aleneminen ja sen myötä palvelutarpeiden monimutkaistuminen. Tämä tuo lisääntyvää palvelutarvetta mm. sosiaali- ja terveystalouteen sekä Kelan palveluihin.

Lausuttavaa työllistämismääräysten ja siihen liittyvän sääntelyn kumoamisesta?

Esityksessä ehdotetaan luovuttavaksi eräistä ikäsidosperusteista työttömyysturvan poikkeussäännöksistä. Esityksen mukaan palkansaajan työssäoloa ei kerryttäisi sellainen kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdollisuus, joka kunnan on velvollisuus järjestää ikää koskevat ehdot täyttävälle työttömälle työnhakijalle, jonka oikeus palkansaajan työttömyyspäivärahaan on päättyneenä (velvoitetty). Koska tällaisen velvoitteen perusteella järjestettävä palkkatukityö tai palvelu ei jatkossa voisi kerryttää työssäoloa, kunnan velvoitteita koskevat säännökset esitetään kumottavaksi. Velvoitetty on joka tapauksessa vähenemässä, kun asiakkaat saadaan yhä paremmin kunkin asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti palveluihin ja poluille jo varhaisemmassa vaiheessa. Tämä kehitys on ennakoitavissa huomioiden jo nyt käytössä oleva pohjoismainen työvoimajärjestelmä sekä etenkin kun TE-palvelut siirtyvät kuntakokeilujen jälkeen kokonaan kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta -> kuntien intressissä ei ole "jättää" asiakkaan tilannetta pitkittämään velvoitettyöhön saakka. Mikäli työssäoloa koskevat säännökset muuttuvat niin, että velvoitetty ei myöskään kerrytä työssäoloa, niin myös kuntien velvoite työllistää ikää koskevat ehdot täyttävät työttömät työnhakijat tulee ehdottomasti poistaa.

Lausuttavaa työttömyysturvaseuraamuksia koskevasta ehdotuksesta?

-

Lausuttavaa ehdotuksesta, joka koskee luopumista eräistä työssäoloehdosta ja ansiopäivärahan määrä koskevista ikäsidonnoista poikkeuksista?

Esityksessä työttömyysturvan ikäsidonnoisten poikkeusten osalta ehdotetaan, että palkansaajan työssäoloehdosta ei voisi jatkossa kerryttää työllistymistä edistävällä palvelulla. Tämä tulee vähentämään työllistymistä edistävien palvelujen käyttöä ja tarjontaa. Tämän asiakasryhmän tulotaso laskee, todennäköisesti työttömyysjaksot pitenevät ja palvelutarpeet monimutkaistuvat. Tämä tuo mukanaan painetta mm. sosiaali- ja terveystalouteen ja Kelan palveluihin.

Lausuttavaa vaikutuksista kotitalouksiin?

-

Lausuttavaa esityksen taloudellisista vaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

Työssäoloehdon kertymättömyys työllistymistä edistävissä palveluissa (ml. palkkatuki) kaventaa kuntien keinovalikoimaa työllisyyspalveluissa. Palkkatuen käyttö tulee vähenemään huomattavasti. Korvaavaa ”polkua” kohti avoimia työmarkkinoita ei tälle asiakasryhmälle ole tiedossa.

Lausuttavaa vaikutuksista toimeenpanijoihin (ml. vaikutukset työttömyysetuuden maksajiin ja julkisen työvoimapalvelun järjestäjään)?

Palkkatuen käyttö tulee vähenemään huomattavasti.

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset yrityksiin ja muihin työnantajiin)?

Työnantajat eivät jatkossa tule saamaan palkkatuetta työnhakijoita, koska palvelun käyttö vähenee.

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

-

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

-

Muuta lausuttavaa esityksestä?

-

Kohdennettu kysymys TE-toimistoille ja työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleville kunnille: Mikä on tilastotietoihin tai arvioon perustuva käsityksenne muutoksen taloudellisista ja muista vaikutuksista, jos palkkatuetta työ kerryttäisi kokonaisuudessaan työssäolovelvoitetta ja koulutusta vailla oleville nuorille asetettua seuraamusta?

Palkkatuki olisi silloin varmasti asiakkaalle mieluinen palvelu, jolloin sen kysyntä kasvaisi. Koska vuoden 2025 alusta palkkatuki kuitenkin maksetaan samasta kuntien valtionosuuspotista kuin kaikki muutkin työllisyyspalveluista aiheutuvat kustannukset, on palkkatukeen todennäköisesti vuoden 2025 alusta käytettävissä kuitenkin huomattavasti nykyistä vähemmän rahaa. Tämä realiteetti käytettävissä olevista resursseista koko työllisyyspalvelujen tuottamiseen rajaa siis joka tapauksessa

voimakkaasti palkkatuen käyttöä jatkossa ja sen merkitys tulee jäämään todennäköisesti varsin vähäiseksi. Mikäli palkkatuettu työ kuitenkin kerryttäisi työssäolovelvoitetta, niin todennäköisesti se kuitenkin jäisi jossain määrin palveluvalikoimaan. Jos työssäolovelvoite ei palkkatuetussa työssä kerry, niin todennäköisesti palkkatuki tarjottavana palveluna lakkaa jossain vaiheessa kokonaan.

Korhonen Salla
Paltamon kunta - Kunnanhallitus 16.01.2024